

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра соціології та політології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з навчальної роботи

А. Гудманян

2019р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Соціологія»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітньо-професійної програми: «Підприємницька діяльність в авіації»
Освітньо-професійної програми: «Підприємництво та бізнес-технології»
Освітньо-професійної програми: «Митна та біржова справа»

Курс – 1

Семестр – 2

Лекції	– 34	Диференційований залік – 2 семестр
Практичні заняття	– 17	
Самостійна робота	– 129	
Усього (годин/кредитів ECTS)	– 180/6,0	
Домашнє завдання	– 1 (2 семестр)	

Індекс РБ-6-076/18-2.1.5

Робочу програму дисципліни «Соціологія» розроблено на основі освітньої програми робочого навчального плану № РБ-6-076/ підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітньо-професійними програмами «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

професор кафедри

соціології та політології

О. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри соціології та політології, протокол № 6 від «4» 04 2019р.

Завідувач кафедри

О. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітньо-професійними програмами «Підприємницька діяльність в авіації», «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа» - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 6 від «23» 04 2019р.

Завідувач кафедри

Н. Ушенко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 6 від «13» 05 2019 р.

Голова НМРР

А.Кокарева

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЛСК

С.Ягодзінський

«03» 06

2019 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

сторінка

Вступ

1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	6
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	15

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Соціологія» розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», введених в дію розпорядженням від 13.07.2017р. №106/роз.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про сутність соціологічного підходу як систематичного вивчення людського суспільства та пояснення соціальної поведінки особистостей і соціальних спільностей у реальному світі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- витоки соціології та структуру соціологічної теорії;
- методологію та методи емпіричного соціологічного дослідження;
- основи соціального життя, тобто культуру, структуру і динаміку соціальної організації, соціалізацію, соціальну взаємодію та процеси виникнення груп і організацій, девіантність та конформізм як типи соціальної поведінки особистості;
- соціальну стратифікацію та різноманітні аспекти соціальної нерівності у сучасному світі;
- базові соціальні інститути суспільства: економіку та працю, сім'ю, релігію, владу та управління, освіту;
- типові форми колективної поведінки, соціальні рухи та механізми соціальних змін;
- природу та динаміку соціальних явищ і процесів в сучасному українському суспільстві.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» студент повинен набути таких компетентностей:

- вміння пояснити сутність соціологічного підходу до аналізу соціальних явищ та процесів;
- користуватися соціологічними парадигмами для дослідження соціальних проблем сучасного суспільства;
- розробляти програму та проводити соціологічні дослідження соціальних проблем професійної діяльності;
- здійснювати обробку та аналіз емпіричної соціологічної інформації;
- оцінювати функції соціальних інститутів в сучасному суспільстві;
- користуватися навичками соціального управління і соціального контролю у діяльності організації;

- аналізувати сутність, механізми та причини соціальних змін та їх вплив на функціонування суспільства.

Навчальна дисципліна «Соціологія» співпрацює з дисципліною: «Історія України», та є базою для вивчення таких дисциплін як «Політологія», «Філософія» та інших.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

– навчальний модуль №1 «Соціологія - наука про суспільство»; який є логічно завершеним, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Соціологія - наука про суспільство».

Тема 2.1.1. Соціологія як наука.

Соціологія як наука: єдність теоретичного та емпіричного. Передумови виникнення соціології. Сутність соціологічного підходу до аналізу суспільства. Структура соціологічного знання та його функції.

Тема 2.1.2. Історичні етапи розвитку соціології.

Основні історичні етапи та парадигми розвитку соціології. Принципи періодизації та етапи розвитку соціології. Зміст основних парадигм соціологічного знання.

Протосоціологічні проблеми, ідеї, вчення часів Київської Русі. Соціетальна проблематика козацької доби. Соціокультурні процеси в Україні XVII – початку XIX ст., та їх роль у розвитку національної свідомості. Політична соціологія М. Драгоманова. Соціологічні погляди І.Франка. Соціологічні проблеми у творчості О.Потебні.

Тема 2.1.3. Емпіричні соціологічні дослідження

Емпіричні дослідження в соціології. Поняття емпіричного соціологічного дослідження. Види, етапи та програма емпіричного дослідження.

Тема 2.1.4. Методи емпіричного дослідження

Методи емпіричного дослідження, обробка та аналіз емпіричних даних. Вибірка в емпіричному дослідженні. Методи емпіричного дослідження та їх можливості. Процедура обробки та напрями аналізу емпіричної інформації.

Тема 2.1.5. Суспільство як соціальна система

Поняття, ознаки суспільства. Типи та теорії походження суспільства. Суспільство та соціальні зміни. Типологізація суспільства. Основні підходи до вивчення соціального конфлікту. Структура, функції, типи, причини виникнення соціального конфлікту.

Тема 2.1.6. Процес інституціоналізації суспільства. Соціальні інститути.

Поняття інституціоналізації суспільства. Сутність, класифікація та функції соціального інституту. Соціальна група як структурний елемент соціального інституту.

Тема 2.1.7. Соціальні організації

Соціальна організація: сутність, структура, класифікація та функції. Поняття соціального зв'язку. Механізм соціальних відносин. Соціальний контроль та його елементи.

Тема 2.1.8. Соціологія освіти

Напрямки глобалізації в освіті. Інноваційні форми освіти. Економізм вищої школи та «підприємницький університет». Риси академічного капіталізму, як глобального процесу. Визначення процесу комерціалізації сучасної освіти.

Тема 2.1.9. Соціологія релігії.

Сутність соціології релігії. Історія виникнення та розвитку соціології релігії. Релігія як предмет соціологічного аналізу. Складові компоненти релігійності. Релігійна свідомість – етапи розвитку та основні форми.

Тема 2.1.10. Соціологія культури.

Культура в структурі соціологічного знання. Особистість як засновник "себе" і суб'єкт культури. Інтересуб'єктивність культури та інтердівієвність культури. Буття людини в культурі. Ритуал — символ — міф. Традиція — канон — стиль. Культура і соціальна структура

Тема 2.1.11. Економічна соціологія

Суть економічної соціології, її теоретико-методологічні аспекти. Економіка як соціальний інститут, його структура та функції. Взаємодія економічної та соціальної сфер, механізм регулювання.

Тема 2.1.12. Ринок: економіко-соціологічний підхід

Ринок як соціально-економічний інститут. Соціологічний аналіз споживання. Економічна свідомість та економічна культура.

Тема 2.1.13. Соціологія політики.

Сутність політики: головні теоретичні підходи. Об'єкт предмет вивчення соціології політики. Галузі соціології політики. Елементи політичної системи суспільства.

Тема 2.1.14. Соціологія міжнародних відносин

Поняття міжнародних відносин та їх наукові концепції. Міжнародні відносини в структурі соціологічного знання. Методи виявлення людського виміру міжнародних відносин. Засоби і механізми людського виміру міжнародних відносин. Україна як суб'єкт міжнародних відносин.

Тема 2.1.15. Соціоінжиніринг авіаційної галузі

Сутність та поняття «соціоінжинірингу» або «соціоінженерної діяльності». Процедури (етапи) соціоінжинірингу. Вихідні принципи

соціоінженерної діяльності як гарантія ефективного управління інституційними змінами у громадянському суспільстві. Можливості практичного застосування соціоінжинірингу в авіаційній галузі.

Тема 2.1.16. Соціологія транспорту

Місце соціології транспорту в структурі соціологічного знання. Види транспорту. Транспорт, що складає транспортну систему України. Аналіз транспортних мереж. Соціологічні дослідження, що стосуються транспортних проблем та похідних від них.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план).

Таблиця 2.1

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
2 семестр					
Модуль №1 "Соціологія - наука про суспільство"					
1.1	Соціологія як наука.	9	2	-	7
1.2	Історичні етапи розвитку соціології.	12	2	2	8
1.3	Емпіричні соціологічні дослідження	9	2	-	7
1.4	Методи емпіричного дослідження	12	2	2	8
1.5	Суспільство як соціальна система	12	2	2	8
1.6	Процес інституціоналізації суспільства. Соціальні інститути	9	2	-	7
1.7	Соціальні організації	12	2	2	8
1.8	Соціологія освіти	12	2	2	8
1.9	Соціологія релігії	9	2	-	7
1.10	Соціологія культури	12	2	2	8
1.11	Економічна соціологія	9	2	-	7
1.12	Ринок: економіко-соціологічний підхід	12	2	2	8
1.13	Соціологія політики	9	2	-	7
1.14	Соціологія міжнародних відносин	12	2	2	8
1.15	Інжиніринг авіаційної галузі	9	2	-	7
1.16	Соціологія транспорту	10	2	1	7
1.17	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.18	Модульна контрольна робота №1	3	2	-	1
Усього за модулем №1		180	34	17	129
Усього за навчальною дисципліною		180	34	17	129

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Лекції	СРС
2 семестр			
Модуль №1 "Соціологія - наука про суспільство"			
1.1	Соціологія як наука.	2	7
1.2	Історичні етапи розвитку соціології.	2	4
1.3	Емпіричні соціологічні дослідження	2	7
1.4	Методи емпіричного дослідження	2	4
1.5	Суспільство як соціальна система	2	4
1.6	Процес інституціоналізації суспільства. Соціальні інститути	2	7
1.7	Соціальні організації	2	4
1.8	Соціологія освіти	2	4
1.9	Соціологія релігії	2	7
1.10	Соціологія культури	2	4
1.11	Економічна соціологія	2	7
1.12	Ринок: економіко-соціологічний підхід	2	4
1.13	Соціологія політики	2	7
1.14	Соціологія міжнародних відносин	2	4
1.15	Інжиниринг авіаційної галузі	2	7
1.16	Соціологія транспорту	2	3
1.17	Модульна контрольна робота №1	2	1
Усього за модулем №1		34	85
Усього за навчальною дисципліною		34	85

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Практичні заняття	СРС
2 семестр			
Модуль №1 "Соціологія - наука про суспільство"			
1.1	Соціологія як наука. Історичні етапи розвитку соціології.	2	4
1.2	Емпіричні соціологічні дослідження. Методи емпіричного дослідження	2	4
1.3	Суспільство як соціальна система	2	4
1.4	Процес інституціоналізації суспільства. Соціальні інститути. Соціальні організації	2	4
1.5	Соціологія освіти	2	4
1.6	Соціологія релігії та культури	2	4
1.7	Ринок: економіко-соціологічний підхід	2	4
1.8	Соціологія політики та міжнародних відносин	2	4
1.9	Соціологія транспорту	1	4
Усього за модулем №1		17	36
Усього за навчальною дисципліною		17	36

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
2 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	84
2.	Підготовка до практичних занять	36
3.	Виконання домашньої роботи	8
4.	Підготовка до модульної контрольної роботи	1
Усього за навчальною дисципліною		129

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: семінар-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації, тестування.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Городяненко В.Г. Соціологія. – К.: Видавничий центр «Академія», 2008. – 542 с.

3.2.2. Загальна соціологія: Конспект лекцій / М.П. Лукашевич. – К.: ІПК ДСЗУ, 2015. – 104

3.2.3. Павліченко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія. – К.: Лібра, 2002. – 254 с.

3.2.4. Практикум з соціології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти / За редакцією В.М. Пічі – 2-е вид., стереот. – Львів «Магнолія 2006», 2015. – 368 с.

3.2.5. Подольська Є.А., Подольська Т.В. соціологія: 100 питань – 100 відповідей. – К.: Фірма «ІНКОС», 2009 – 351с.

3.2.6. Соціологія : підручник / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. — Х. : Право, 2010. — 224 с.

3.2.7. Юрій М.Ф. Соціологія. – К.: ДАКОР, 2005. – 548 с.

3.2.8. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс. Підруч. — К.: Каравела, 2004. — 456 с.

Допоміжна література

3.2.9. Актуальні проблеми теорії і практики соціальної роботи на межі тисячоліть: Монографія – К.: УДЦССМ, 2001. – 344с.

3.2.10. Соціологія / За ред. Андрущенко В.П., Горлача Н.И.. – Х-К, Видавничий центр «Єдинорог» 1998. – 624с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. International Journal of the Sociology of Leisure
<https://link.springer.com/journal/41978>

3.3.2. Журнал «Демографія та соціальна економіка» Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України
http://dse.org.ua/index_ua.html

3.3.3. Проекти та дослідження Українського інституту соціальних досліджень імені Олександра Яременка <http://www.uisr.org.ua/projects>

3.3.4. Публікації Київського міжнародного Інституту соціології
<http://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=pub>

3.3.5. Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php

3.3.6. Електронна «Гуманитарна бібліотека» аналітичного портала «Гуманитарні технології» <http://gtmarket.ru/library/>

3.3.7. THESIS: теорія і історія економічних і соціальних інститутів і систем <http://ecsocman.hse.ru/thesis/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕН-ТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

2 семестр		
Модуль №1		Мах. кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах. кількість балів	
Написання есе (1 × 10 бали)	10	
Відповідь на практичному занятті (6 × 7 балів)	42	
Виконання домашнього завдання (1 × 16 балів)	16	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 41 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	
Усього за модулем №1	88	
Семестровий диференційований залік	12	
Усього за 1 семестр	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Написання есеє	Відповідь на практичному занятті	Виконання домашнього завдання	Виконання модульної контрольної роботи	
9-10	7	15-16	18-20	Відмінно
8	6	12-14	15-17	Добре
6-7	4-5	10-11	12-14	Задовільно
менше 6	менше 4	Менше 10	менше 12	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
Менше 53	Незадовільно

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно
-	-

	Система менеджменту якості, Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.08 – 01-2019
		стор. 12 з 13	

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	11.06.19	Колодій	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				